

[Aage Andersen]

Jeg skal kun gentage, hvad jeg sagde før. Forbundet for offentligt ansatte og dets over 100.000 medlemmer er ikke medlemmer af FTF og kan som følge deraf ikke repræsenteres af FTF.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
 vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

[Af Arne Melchior (CD) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 9. Fremsat 9/11 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Centrum-demokraternes forslag til lov om ændring af radioloven af 1973 er i alt væsentligt en uændret genfremsættelse af det radiolovforslag, som var til første behandling her i tinget den 7. marts i år. Jeg skal derfor ikke gentage de bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, som jeg fremsatte i marts. De indvendinger, jeg dengang havde imod centrum-demokraternes radiolovforslag, har samme gyldighed i dag.

Forslaget er stort set uændret, men de almindelige bemærkninger indeholder dog en uddybning af, hvad der efter centrum-demokraternes opfattelse er udslag af uklarhed i den gældende radiolovs krav til Danmarks Radio om alsidighed i programudbudet. Da forståelsen af alsidighedsbegrebet i radioloven er et hovedpunkt for centrum-demokra-

terne, vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til den gældende ordning.

Den centrale bestemmelse findes i radiolovens § 7, stk. 1, som har følgende ordlyd:

»Danmarks Radio har til opgave at udsende radiofoni og fjernsynsprogrammer, som omfatter nyhedsformidling, oplysning, underholdning og kunst, og som er bestemt til modtagelse af almenheden her i landet. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og yttringsfriheden, og der skal i programudbudet tilstræbes den størst mulige alsidighed.«

I bemærkningerne står, at det alsidighedskrav, der stilles, ikke kan forlanges opfyldt for den enkelte udsendelse, men at kravet gælder det samlede udbud af udsendelser. Der står yderligere i bemærkningerne, at man ved bestemmelsens affattelse har søgt at gøre det klart, at alle synspunkter og holdninger bør kunne komme til orde i Danmarks Radios udsendelser.

Med henvisning til den praksis, der havde udviklet sig omkring den tidligere radiolovs krav om alsidighed i udsendelserne, blev den nugældende formulering af § 7, stk. 1, tiltrådt af kulturudvalget og vedtaget af tinget.

Radiorådet har i sine almindelige retningslinjer for programvirksomheden i Danmarks Radio fra 1977 gentaget disse krav og understreget, at man ved alsidighed skal forstå både en forpligtelse til at lade minoriteterne komme til orde med synspunkter og holdninger og et krav om, at særinteresser ikke dyrkes ensidigt på bekostning af almenhedens synspunkter og holdninger.

Radiolovens bestemmelser savner ikke noget i tydelighed og klarhed, og det er derfor uden bund i virkeligheden, når centrum-demokraterne påstår, at uklarhed i loven gør det umuligt for radiorådet at opfylde sin tilsynspligt.

Efter min opfattelse er det en farlig vej at betræde, hvis man i loven pinder ud i den mindste detalje, hvad Danmarks Radio må og ikke må i sin programvirksomhed. Hver særregel vil gøre det vanskeligere at anlægge en helhedsvurdering. Loven giver den mindretalsbeskyttelse, som betyder, at informationsfrihed og yttringsfrihed ikke kun bliver tomme ord.

Min mening om lovforslaget har ikke ændret sig siden marts, og jeg kan derfor fortsat ikke tilslutte mig centrum-demokraternes for-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

slag om ændring af radioloven, men må på regeringens vegne afvise det.

Birte Weiss (S):

Danmarks Radio er en monopolinstitution, og det er derfor naturligt, at der løbende føres en intensiv debat om den måde, man forvalter monolet på. Socialdemokratiet har selv tidligere taget initiativ til at styrke denne debat, det er bl. a. sket igennem oprettelsen af amsprogramråd. Danmarks Radio gør også selv en del for at formidle en bred folkelig debat om alsidighedsforpligtelsen, bl. a. igennem offentlige lyttermøder, igennem åbne temadebatter i radiatorådet osv. osv. Det er således almindeligt erkendt både af politikere og af Danmarks Radio, at en kvalificeret debat om alsidigheden simpelt hen hører med til en ansvarlig forvaltning af denne store, vigtige kulturinstitution.

Med centrum-demokraternes gentagne forslag om at lovgive for den enkelte udsendelse i stedet for, som man hidtil har gjort det, for den samlede programvirksomhed er der imidlertid ikke tale om en sådan seriøs kritik. Sandheden om centrum-demokraternes lovforslag er nemlig, at centrum-demokraterne forsøger at føre alle hr. Erhard Jakobsens tabte radiatorådsfelttog ind i folkettinget. Det er naturligt at tage udgangspunkt i lovforslagets egne bemærkninger, og herfra citerer jeg:

»De fremførte klager er oftest afvist af radiatorådet med betydeligt flertal.«

Det er dér, hunden ligger begravet, simpelt hen. De fleste af hr. Erhard Jakobsens klager i radiatorådet er blevet afvist, fordi de har været uden bund i virkeligheden. Der har simpelt hen ikke været kød på dem. For mange af os kunne det så måske synes naturligt, at man på den baggrund gav sig til at overveje eventuelt at begrænse klagevirksomheden, men nej, sådan reagerer centrum-demokraterne ikke. Man går tværtimod, den modsatte vej. Centrum-demokraterne siger: når klagerne ikke passer til loven og ikke passer til virkeligheden, så må vi i stedet for lave loven om for at få regnskabet til at passe. Vi synes i socialdemokratiet, at det er en ejendommelig måde at forsøge at få ret på. Derfor vil vi afvise forslaget med præcis de samme argumenter, som vi har benyttet tidligere. Jeg

henviser specielt til, hvad jeg sagde ved debatten i marts.

Men jeg vil også godt sige, at vi finder det vigtigt i socialdemokratiet, at radiatorådet løser sin efterkritiske opgave seriøst og i overensstemmelse med alsidighedskravet. Det er vores opfattelse, at radiatorådet, sådan som det fungerer i praksis, også gør det på denne måde. Bl. a. derfor vil vi afvise lovforslaget og føje til, at vi tværtimod ser det som en vigtig opgave at værne om ytringsfriheden, om alsidigheden og om kreativiteten i Danmarks Radio. Det er for så vidt nok en banalitet at sige det, men vi gør det, fordi netop disse tre elementer er en helt afgørende forudsætning for kvaliteten.

Bertel Haarder (V):

Lovforslaget og denne debat, som jo ikke er den første, er udtryk for, at Danmarks Radios monopol er og bliver utåleligt, og at det bør brydes. Det mener befolkningen også. Det er blevet tilkendegivet meget klart for ganske nylig, men socialdemokratiet vil ikke høre tale om det. Når man lytter til socialdemokrater i denne debat, lyder det, som om deres ideal er at få befolkningen lænket til stolen foran én bestemt skærm, hvor pædagoger med en ganske bestemt opskrift kan lære dem, hvad man skal mene om tingene. Undskyld, hvis det lyder polemisk, men sådan er altså mit indtryk efter de mange debatter, der har været i radiatorådet og her i salen.

Det er meget karakteristisk, at Forbrugerrådet i denne sag støtter socialdemokratiet og ikke befolkningen. Det undrer mig ikke, men det siger lidt om, hvor højtideligt – eller rettere sagt hvor uhøjtideligt – man skal tage dette forbrugerråd.

I venstre ønsker vi monolet brudt ad flere forskellige veje, dels ved straks at styrke provinsafdelingen og gøre den mere uafhængig, f. eks. ved straks at flytte halvdelen af børne- og ungdomsafdelingen over til provinsafdelingen, dels ved på længere sigt at få et TV 2. I den forbindelse vil vi meget gerne overveje en begrænset adgang til reklame.

Noget andet, der trænger sig på, og som har med monopolbrud at gøre, er også, at vi skal udnytte den nye teknik, som muliggør, at man via kabler kan trække to svenske og

[Bertel Haarder]

et norsk program ind i flere danske hjem. Også dette sidste bør overvejes.

Angående de konkrete ting, der lægges frem af centrumdemokraterne, vil jeg gerne sige, at venstre har ikke noget imod at overveje en præcisering af alsidighedsbestemmelserne. Men når man læser bemærkningerne til forslaget, fremgår det, at centrumdemokraterne ikke kan acceptere, at der ikke behøver at være alsidighed i den enkelte udsendelse, men at der blot skal være alsidighed i løbet af året. Hr. Erhard Jakobsen ryster på hovedet. Det glæder mig, for jeg finder det aldeles umuligt at sikre alsidighed i den enkelte udsendelse. (*Erhard Jakobsen*: Det står ingen steder!). Jeg takker for vejledningen.

Hvad det næste angår, spørgsmålet om valg af radiatorrådsmedlemmer, kan man sige, at der er to udviklingsmuligheder. Hvis vi skal bevare monopolet, er der måske noget rigtigt i centrumdemokraternes tanke, som ligner den hollandske, nemlig at vi får en slags mere direkte valg, måske via afkrydsning på licenskortet, til radiatorådet. Hvis vi altså skal bevare monopolet. Men venstre ville sandelig hellere få det monopol brudt og så måske i den forbindelse gå over til en engelsk model, hvor BBC jo er styret af et organ, som nærmest har domstolskarakter, og som har en helt anden sammensætning end den, centrumdemokraterne går ind for – og også end den, der findes i Danmark i dag. Der er ingen tvivl om, at BBC er langt at foretrække fremfor Danmarks Radio, når det gælder ledelsesstrukturen. Disse to veje er der altså. Venstre foretrækker absolut at gå i retning af at bryde monopolet, og hvis det sker, er der ikke noget behov for centrumdemokraternes forslag på dette punkt.

Hvad angår personalerepræsentanterne ser venstre klart, at det kan give problemer, at personalerepræsentanter har stemmeret, men at de skal være der og have taleret, det er der ingen tvivl om.

Forslaget om at give ministeren mulighed for at gribe mere ind og være ankeinstans vil vi gerne totalt afvise. Vi vil på ingen måde have radiatorrådsdebatterne herind i folketinget. Det kunne lige passe. Det er ikke os.

Med disse bemærkninger håber jeg jeg har lagt en meget åben holdning for dagen. Jeg har bl. a. sagt, at så længe vi bevarer monopolet, er der brug for at overveje adskillige ting i dette forslag, men at det vigtigste må

være, at vi får brudt dette monopol, ikke med ét stort, strømlinjet, fint forslag, men ved en række forskellige bestræbelser, hvor vi oven i købet kunne tage nogle skridt med det samme, tage et skridt mere om et par år og så til sidst få en virkelig programvalgsmæssig alsidighed ind i de danske hjemsradioforbrug.

Grethe Fenger Møller (KF):

Fra konservativ side kan vi fortsat være enige i de intentioner, der ligger bag ved centrumdemokraternes forslag. Vi er enige i, at det er vigtigt at sikre informationsfriheden, at sikre borgernes ytringsfrihed og at sikre alsidigheden ved programtilrettelæggelsen. Det burde egentlig være ting, der gav sig af sig selv, men det er det altså desværre ikke altid i praksis.

Med hensyn til CDs forslag om en ændret sammensætning af radiatorådet kunne man på den ene side vælge at anlægge det synspunkt, at det er vigtigt at sikre en stærk politisk indflydelse på radiatorådet, så længe Danmarks Radio er et monopol. På den anden side synes jeg heller ikke, man kan udelukke, at lyttere og seere kan have en afgørende interesse i at få direkte indflydelse på radiatoråets sammensætning, fordi det er dem, der skal leve lykkeligt eller ulykkeligt med de udsendelser, der nu engang bliver bragt i Danmarks Radio. Vi kan godt se, at der kan være en fornuftig tanke bag det forslag, som CD har fremsat her.

Men som jeg sagde, da vi behandlede dette lovforslag sidste gang: selv om vi synes, at der er rigtige intentioner i dette forslag, finder vi egentlig, at centrumdemokraterne i denne sag har været alt for beskedne. Vi tror, at de problemer, der er i Danmarks Radio, både med hensyn til radio og TV, ikke vil blive løst, hvis CDs forslag bliver gennemført. Vi mener, det er rigtigt at erkende, at Danmarks Radios monopol må brydes, hvis vi skal have sikret, at vi får bedre udsendelser.

Hvad er det så, folk klager over med hensyn til Danmarks Radio? De klager over ensidighed, de klager over dårlig kvalitet, og de klager nogle gange over, at udsendelserne er kedsommelige ud over alle grænser. Hvordan får vi så skabt en alsidighed? Hvordan får vi skabt mere spændende udsendelser og en

[Grethe Fenger Møller]

højere kvalitet? Det kan kun ske ved at bryde monopolet. Vi mener, at ved at bryde monopolet kan man få en fri konkurrence, der kan sikre alsidigheden og sikre højere kvalitet.

Et alternativt radio- og TV-program bør efter vor mening have en uafhængig økonomi, have en selvstændig struktur, men man kan overveje, om der kan være et teknisk samarbejde med Danmarks Radio om disse problemer. Det afgørende er sådan set, at lyttere og seere skal have et større udbud at vælge imellem, og at man får en konkurrence mellem Danmarks Radio og det alternative program.

Vi tror, det kan lade sig gøre. Se bare på England. Der har man nu i mere end 20 år haft det uafhængige TV-selskab ITV, der har konkurreret med BBC. Undersøgelser har vist, at denne konkurrence mellem de to selskaber har bevirket, at begge selskaber i dag producerer udsendelser, der er af en langt højere kvalitet end de udsendelser, BBC producerede, dengang dette havde et monopol. Det er for øvrigt også noget, som begge selskaber er enige i; de siger, at det, at de skal konkurrere, virker inspirerende, og det betyder, at man strammer sig an, ikke med hensyn til at forfladige udsendelserne og gøre dem billige, men med hensyn til at højne kvaliteten og med hensyn til at få seerne med.

Jeg synes, det er meget positivt, at der for kort tid siden kom en undersøgelse herhjemme, der viste, at 63 pct. af den danske befolkning nu går ind for, at Danmarks Radios monopol skal brydes. Fra konservativ side lagde vi også med glæde mærke til, at en meget væsentlig del går ind for reklamefinansiering; det gør vi som bekendt også.

Det er mit håb, at de synspunkter, som befolkningen har, også vil vinde indpas her i tinget, således at i første omgang de politiske partier, der erkender de problemer, Danmarks Radios monopol giver, kan samarbejde og finde frem til en løsning. Så må man håbe, at der også i socialdemokratiets rækker – og det tror jeg der er – er fornuftige mennesker, der kan se, at det er rimeligt og rigtigt at bryde Danmarks Radios monopol, hvis vi skal have ordentlige og kvalitetsbetonede radio- og TV-udsendelser.

Poulsgaard (FP):

Elsket af de mange, foragtet af de få – eller er det omvendt? – i hvert fald kan hr. Erhard Jakobsen være helt sikker på at have befolkningen med sig i dette forslag; den nylig foretagne undersøgelse viste jo ganske tydeligt, vi skal have brudt det monopol.

Når fru Grethe Fenger Møller står heroppe og siger, at centrum-demokraterne er alt for beskedne, får jeg lyst til at sige: tja, måske, men så er de konservative sandelig endnu mere beskedne, for hvad går det berømte forslag, de konservative fremsætter, ud på? Jo, såfremt ministeren for kulturelle anliggender vil, kan han gøre det; ingenting med, at han skal gøre det. Jeg synes, det synd.

Jeg synes også, det er synd, når hr. Bertel Haarder står her og siger, at det er utåleligt med monopolet, for så har hr. Bertel Haarder så evig ret, men han glemmer bare, at Danmarks liberale parti, venstre, ikke var hjemme, dengang der kunne skaffes et flertal i dette folketing for at få brudt monopolet. I dag ved vi, at der ikke kan skaffes flertal for det, og så er det jo meget risikofrit at stå her og sige, at man vil have brudt monopolet.

Det foreliggende lovforslag kan vi selvfølgelig støtte. Det er helt givet, at vi skal have alsidighed, og alsidighed er jo nu engang noget andet end socialdemokratiets øjne. Der var et typisk tilfælde her under valgkampen, hvor hverken fremskridtspartiets eller retsforbundets landsmøde kunne udsendes på grund af spærretid, men hvor LO-kongressen selvfølgelig udmærket kunne udsendes, fordi den overhovedet ikke var politisk. Det var selvfølgelig heller ikke politisk, da radiatoradsformanden, socialdemokraten hr. Ole Espersen, ringede til generaldirektør Bindsløv, som også er socialdemokrat, eller hele den udsendelsesrække, vi havde om Danmarks Radio for nylig, hvor den ene socialdemokrat ringede til den anden socialdemokrat. De er selvfølgelig så rene og engleblide, at der overhovedet ikke er noget som helst partitaktisk i det, nej, de følger bare loven og alle dens forskrifter. Jeg tror nu ikke på, at det er så uskyldigt.

Det forslag, der er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, om, at licensbetalere skulle stemme, kan vi i hvert fald ikke umiddelbart sige ja til. Vi mener nok, at lytterne via licenskortet skal have mulighed for at give udtryk for, hvilke programmer de ønsker at se, men om de ligefrem skal til at stemme om

[Poulsgaard]

det, ved jeg ikke. Vi vil dog se lige så positivt på dette forslag i udvalget, som vi har set på det andet.

Hr. Bertel Haarder syntes, det var noget forfærdelig uhyggeligt noget, hvis det var sådan, at debatten kom herved i folketinget. Vi er folkets repræsentanter, og når Danmarks Radio indoktrinerer, som den i så uhyggelig grad gør – vi har den dér »Æh bæh bu«-udsendelse o. lign. i erindring – synes jeg, det er uhyggeligt, at ministeren, hver evige gang man her i folketinget ønsker at rejse en forespørgselsdebat, bare kan sige: det er ikke mit bord. Det er simpelt hen at skyde ansvaret fra sig, og derfor støtter vi naturligvis centrum-demokraternes forslag om, at vi kan få sådan nogle debatter her i folketinget.

Som sagt ønsker vi forslaget al mulig held og lykke, men tror ikke rigtig på, det kan lykkes at få samlet et flertal for det.

Ingerlise Koefoed (SF):

Det forslag, centrum-demokraterne fremsætter her i dag, er efter socialistisk folkepartis mening et eksempel på, at papiret er taknemligt, og at det danske sprog, som centrum-demokraterne er så bekymrede for, er meget rummeligt. Forslaget – og ikke mindst bemærkningerne til det – viser, hvordan man kan bruge pæne ord som »ytringsfrihed« og »alsidighed« på en sådan måde, at de kommer til at betyde det stik modsatte.

Dertil kommer, at forslaget er gennemsyret af en mistæneliggørelse af Danmarks Radios medarbejdere, der fremstilles, som om de var en slags små æsketrolde, der benyttede enhver lejlighed til at bruge deres nære adgang til mikrofonen til at slynge egne private meninger ud i æteren.

Endelig lyser forslaget langt væk af en helt overdreven afstandtagen fra de i virkeligheden få udsendelser om såkaldt kontroversielle samfundsspørgsmål, som radioen har. Ikke ét ord om den ligegyldige og forfladigende popmusik, om de dødssyge, nedladende telefonspørgsprogrammer, om de andenrangs amerikanske og tyske kriminalfilm og om den evindelige ligegyldige underholdning. Det er de ting, der fylder Danmarks Radio umådeligt. Målt i forhold til det timetal, de får, er de kontroversielle emner ingenting, så jeg må på en måde give centrum-demokrater-

ne ret: det kniber meget med alsidigheden i Danmarks Radios programmer.

At medarbejderne i Danmarks Radio er en torn i øjet på centrum-demokraterne, får man tydelige beviser på ved gennemlæsningen: de skal ud af radiatorådet; der sidder to i dag valgt af de fastansatte medarbejdere, og de sidder der med ret til at forklare og forsvare sig og til at stemme imod de angreb på deres ytringsfrihed, som ikke mindst centrum-demokraterne retter imod dem; så de skal altså ud.

Der skal også i programlægningen sørges for, at medarbejderne ikke ved tilrettelæggelsen af udsendelserne, som det hedder, favoriserer bestemte holdninger og synspunkter. Hvordan vil centrum-demokraterne – hvis de da overhovedet vil det – egentlig sikre en levende, inspirerende og spændende radio, når medarbejderne skal være robotter, der ikke må vise engagement i noget som helst?

Nye veje i kunst, kultur og samfundsdebat er så godt som altid blevet skabt af folk, der var anderledestænkende og mere nyskabende, end mennesker er flest, altså netop folk med såkaldt kontroversielle meninger og indstillinger.

Det er efter SFs mening Danmarks Radios medarbejders pligt at være forrest i debatten og følge med i nye tanker og tendenser og kanalisere dem derfra, hvor de foregår; det kan robotmedarbejdere uden et personligt engagement ikke gøre. Har man et personligt engagement, skal man ikke være tvunget til at skjule det, uanset om man er medarbejder i Danmarks Radio eller politiker her i folketinget.

Centrum-demokraterne vil beskytte borgernes ytringsfrihed, ikke medarbejdernes, siger de. Vi føler ved læsningen af den slags, at det er fantastisk nødvendigt at beskytte også medarbejdernes ytringsfrihed og sætte alt ind imod, at der skal ske selvcensur og undertrykkelse af egne meninger i Danmarks Radio.

Centrum-demokraterne finder også, at programvirksomheden skal være sådan, at de udsendte programmer indeholder »troværdige og saglige oplysninger«. Det er der såmænd ikke noget særlig stødende i, men ved nærmere eftertanke må man alligevel spørge sig selv, hvem der skal afgøre, hvilke oplysninger der er troværdige og saglige. Hvem skal f. eks. afgøre, om de oplysninger, Dan-

[Ingerlise Koefoed]

marks Radio formidler om atomkraft, er troværdige og saglige? Hvordan skal man vægte OOAs synspunkter i forhold til REOs, og hvem skal have ansvaret for vægningen?

Centrum-demokraterne har en løsning på problemet. Det hedder nemlig i forslaget, at synspunkter på kontroversielle spørgsmål skal komme til orde på en sådan måde, at anskuelserne afspejler de holdninger og meninger, som findes i befolkningen. Hvis »på en sådan måde« skal læses sådan, som jeg læser det, og som hr. Bertel Haarder altså også havde læst det, skal de synspunkter, som centrum-demokraterne har dømt til at være kontroversielle, have præcis så mange minutter, som de procentvis findes repræsenteret hos radiorådets medlemmer, og da rådet sammensættes efter indstilling af de partier, der er opstillingsberettigede til folketinget, og af de store lytter- og fjernseerorganisationer, kan man hurtigt regne ud, hvor megen plads minoriteter eller stærke ikke-gængse synspunkter kan få i Danmarks Radio. Det, man kan få ud af det, er en befolkning, som bedøves af alle de gamle og fastgroede synspunkter, og som aldrig bliver rykket op af lænestolene foran TV-skærmen.

Uden overhovedet at skele til den idé om en kulturkatalog, som centrum-demokraterne siges at være i færd med at fremstille, og alene med udgangspunkt i dette lovforslag vil jeg gerne spørge: hvad mener centrum-demokraterne egentlig med kulturpolitik? Hvad ønsker centrum-demokraterne at gøre befolkningen til med den kulturpolitik, som dette forslag efter SFs mening er et udtryk for?

Det vil næppe undre nogen, at SF afviser lovforslaget.

Janne Normann (RV):

Forslag om, at folketinget skal bestemme, hvad der må siges i radio og TV, kan vi ikke gå ind for. Et af demokratiets vigtigste fundament er jo netop en fri og især af politikerne uafhængig presse, og vi ser en meget farlig tendens især i bemærkningerne til lovforslaget, hvorefter programpolitiske sager skal kunne rejses i folketinget. Det betyder simpelt hen, at politikerne skal have en afgørende indflydelse på, hvad der skal være Danmarks Radios programpolitik, og perspektiverne er rystende.

Pressens vigtigste opgave er at afspejle tanker og rørelser i samfundet og dermed også at udøve en kritisk virksomhed over for alle sider af det politiske liv.

Dette forslag betyder en alvorlig hæmsko for denne virksomhed. Hvilken journalist vil turde producere udsendelser, som sætter spørgsmålstejn ved politiske standpunkter overhovedet, hvis følgen kan blive, at politikerne, altså dem, der kritiseres, skal være højeste dømmende instans om, hvorvidt en klage over en udsendelse er berettiget eller ej?

Jeg talte med en lytter forleden dag om netop dette forslag, og han sagde, at han ikke kunne forstå, centrum-demokraterne altid var ude efter de mange pæne programmer, som er i Danmarks Radio, om NATO og hjemmeforsvaret og kongehuset og kirken, som han havde hørt hr. Erhard Jakobsen engang talte om. Nu er jeg ikke sikker på, han havde forstået det rigtigt, hvad hr. Erhard Jakobsen tidligere har sagt om disse emner, og jeg var heller ikke i stand til at forklare ham, hvad det egentlig er for en ensidighed, centrum-demokraterne anklager Danmarks Radio for.

Ordentlige journalister arbejder ud fra begrebet »fairness over for opgaven«. Fairness over for opgaven er jo netop at afspejle synspunkter, som er det pågældende emne vedkommende. Det er urimeligt, som det sker i bemærkningerne her, at sætte en gennemgående loyal arbejdsgruppe mennesker under anklage for ensidighed. Menneskelige fejl kan ske på alle arbejdspladser, også i radiohuset, men fordi man en gang imellem bliver stødt på manchetterne, så at kræve, at folketinget nu skal have indflydelse på programpolitikken, er forbryderisk over for demokratiet, som ikke kan trives uden en uafhængig presse.

Vi er ikke særlig tilfredse med radiorådets sammensætning. Vi vil gerne være med til at drøfte en ændring af styrelsen for Danmarks Radio, men bestemt ikke med baggrund i dette forslag.

Der har også været talt meget om monopol som skadeligt for konkurrencen. Jeg vil gerne sige om konkurrence: det kan vi da ikke få nok af – det er jeg enig i – men man skal være opmærksom på, at der i forvejen er en meget livlig konkurrence imellem afdelingerne inden for Danmarks Radio.

[Janne Normann]

Der har også været talt om reklamefjernsyn. Det må vi tage afstand fra. I hvert fald er der jo ikke nogen besparelser for forbrugerne, som jo også er licensbetalerne, ved at få reklamer. Men da vi snart skal til at diskutere det igen, skal jeg ikke sige mere om reklame og monopol, men kun om det foreliggende lovforslag, at vi anser det for direkte skadeligt for demokratiet, for oplysningen og for alsidigheden, så vi kan ikke medvirke.

Steen Folke (VS):

Da vores kulturpolitiske ordfører, hr. Waldorff, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne give forslaget et par ord med på vejen. Det har taget centrum-demokraterne nøjagtig 9 måneder at barsle med en ordret gengivelse af deres radiolovsforslag. Det ville nok have været for meget at forvente, hvis man havde regnet med, at CD undervejs havde taget lidt ved lære af deres forskellige fadæser, specielt hr. Erhard Jakobsens vandgang i TVs afslutningsdebat.

Målet med dette forslag er at bruge statsmagten – og her folketinget – til at ramme de »rotter og muldvarpe«, som efter CDs mening arbejder i radio og TV, dels direkte ved, at medarbejderne ikke skal være repræsenteret i radiatorådet, dels mere indirekte ved, at man sætter reglerne for programvirksomhed ind i loven og på den måde får en formel mulighed for at bruge folketinget til at behandle de klagesager fra CD, som radiatorådet den ene gang efter den anden har afvist som det ukvalificerede humbug, det i virkeligheden er.

Hensigten er selvfølgelig at skærpe censurvirksomheden over for de medarbejdere, som ikke deler CDs opfattelser, og det er gud være lovet temmelig mange.

Man skal ikke tage det alvorligt, når CD vil ændre formålsparagraffen, så at den understreger borgernes ytringsfrihed. For det første er pointen her, at medarbejderne ikke må have nogen mening – CD gør jo, hvad de kan, for at mistænkeliggøre medarbejderne. For det andet er det klart, at hvis det skulle lykkes CD at få stoppet de forholdsvis få medarbejdere, som laver kritisk radio og TV, betyder det selvfølgelig også, at man lukker munden på de mennesker, som er de mest kvalificerede til at udtale sig om dette samfund, nemlig de ganske almindelige menne-

sker, som til daglig oplever konsekvenserne af krisepolitik, opskruet arbejdstempo, manglende trafikplanlægning osv. – men det er jo også det, som er CDs mål.

De retningslinjer for programvirksomheden, som man vil have ind i loven, er netop så vage, at et politisk flertal til enhver tid kan lave de fortolkninger, som passer dem, og hensigten med det såkaldte fairnessprincip, som ligger i punkt D, er klart nok at få et instrument til at forhindre kritik af myndigheder, virksomheder, enkeltpersoner osv.

Forslaget er i det hele taget et udmærket udtryk for, at CD er det førende mccarthyistiske parti herhjemme. Kravene om en stærkere statslig styring af kulturpolitikken passer meget fint med de kulturkontrolkomiteer, som CD vil have oprettet til at overvåge de forskellige kulturaktiviteter. Meningen er at intimidere og skræmme. Ved at have et net af inberetningskomiteer, som kan udnytte den centrale statsmagt til at fjerne bevillinger, til at fyre medarbejdere, til at stoppe kritiske programmer eller bare til at stå som en svævende trussel, vil man kunne regne med at kunne skabe den lov og orden, som CD altid er de første til at efterlyse. Det vækker erindringer om adskillige hel- og halvtotalitære samfund, også fra tidligere tider. Det er i virkeligheden temmelig uhyggeligt.

Steffensen (KrF):

Der er en hel del i dette lovforslag, kristeligt folkeparti har sympati for. Det gælder således lovforslagets intentioner om informationsfrihed, hensynet til borgernes ytringsfrihed og programudbuddets størst mulige alsidighed. Men spørgsmålet er jo rigtignok – og det omtales jo også i bemærkningerne – hvad der ligger i begrebet »alsidighed«. For det er åbenbart, at man forstår noget forskelligt derved.

Betyder alsidighed, at alle forskellige meninger og holdninger har lige stor ret til at komme til orde i lige stort omfang? Eller betyder det, at den enkelte udsendelse skal dække alle synspunkter og være neutral? Eller betyder det måske, at udsendelser godt kan udtrykke en ensidig stillingtagen, under henvisning til at andre udsendelser tillader de modsatte synspunkter at komme til orde?

[Steffensen]

Det har man også søgt at klarlægge i forslaget § 9, og kristeligt folkeparti ser det som et konstruktivt forsøg, som CD ikke skal have utak for, selv om vi måske nok ikke er helt sikre på, at det er fyldestgørende.

En anden positiv ting ved forslaget efter vor opfattelse er, at forbrugerne – og det vil jo sige lyttere og seere – gennem anerkendte organisationer får indflydelse på radiatorådet derved, at de kan vælge et antal medlemmer til dette.

Om det er det rigtige antal og den rigtige fremgangsmåde, der er foreslået, vil kristeligt folkeparti gerne være med til at drøfte i udvalget, men der er efter vor opfattelse en afgørende fejl ved forslaget, og det er, at det ikke bryder med monopollet.

Kristeligt folkeparti mener, at Danmarks Radios og TVs monopol må brydes. Det er vor opfattelse, at konkurrence i æteren mellem flere radio- og TV-selskaber vil medføre større alsidighed og give ytringsfriheden og den kunstneriske frihed og kvalitet bedre muligheder inden for radio og TV.

Radio og TV må principielt betragtes som et meddelelsesmiddel på linje med dagspressen, ugeblade, tidsskrifter og bogudgivelser, og ingen ville vel finde det naturligt, at der kun var én institution, der udgav aviser, tidsskrifter m. v.

Kristeligt folkeparti mener ikke, at Danmarks Radio har levet op til det overmåde store ansvar, som følger med at have monopol på så vigtige meningsdannende områder, som radio og TV er. I et pluralistisk samfund, og det vil sige et samfund, hvor alle livsopfattelser er om ikke lige gode, så i hvert fald ligeberettigede, er monopollet en umulighed. For strukturen i Danmarks Radio i dag er ikke bestemt ud fra de forskellige forbrugergrupperes ønsker, men ud fra producenterne monopolgivende magt og forestilling om, hvad der er godt for brugerne.

Danmarks Radios organisation er i realiteten udtryk for et monopolagtigt formynderi over for lyttere og seere, da vort folk ikke længere har et entydigt kulturmønster endsige kulturgrundlag. Det tager forslaget efter vor opfattelse ikke tilstrækkeligt hensyn til, og det er efter vor opfattelse en svaghed. Men kristeligt folkeparti vil gerne se nærme på forslaget i udvalget og medvirke til et konstruktivt arbejde.

Mølgaard (DR):

Jeg vil gerne starte fra den positive ende i forhold til dette lovforslag. Retsforbundet finder det positivt i lovforslaget, at man går ind for et lyttervalg, en lytterrepræsentation, og vi kan kun beklage, at man ikke går videre endnu, sådan at man lader selvste ledelsen af Danmarks Radio helt og totalt være overladt til en forbrugerrepræsentation. Vi ønsker ganske enkelt et forbrugerstyre og et forbrugereje og en forbrugerforvaltning af Danmarks Radio. Retsforbundet har selv stillet forslag herom og arbejder med tanker om at fremsætte et lovforslag à la det, vi har fremsat på et tidligere tidspunkt i det gamle folketing. Vi synes altså, at dette her er et skridt på vejen i den retning, og anerkender det som positivt i så henseende, men synes, at man nok kunne være mere konsekvent.

Vi finder det derimod ikke positivt, at man vil lukke medarbejderrepræsentanter ude fra institutionens ledelse. Skulle man endelig følge det synspunkt, må vi også forvente, at der fra centrum-demokraternes side kommer et forslag om, at man udelukker en medarbejderrepræsentation i aktieselskaber og anpartsselskaber. Det er selvfølgelig et synspunkt, at medarbejderne ikke skal have indflydelse på deres arbejdspladser anliggender overhovedet, men det er ikke et synspunkt, som retsforbundet kan støtte.

Fru Birte Weiss var i sin analyse af lovforslaget inde på spørgsmålet om, hvor hunden i virkeligheden var begravet. Jeg vil absolut ikke erklære mig uenig i hovedpunkterne af fru Birte Weiss' analyse, men jeg vil ikke totalt afvise, at der kan være hundedele begravet vedrørende alsidighedsbestemmelsens forvaltning nu. Men jeg nærer rigtignok en skepsis over for, at dette forslag kan bedre derpå, og i hvert fald vil jeg afvise det massive angreb på institutionen Danmarks Radio og dens medarbejdere i dag, der ligger i bemærkningerne til dette lovforslag.

Det er jo ikke en holdbar argumentation i den generelle form, som angrebet har i forslaget bemærkninger, og som man i øvrigt ser i Aktive Lyttere og Seeres udtalelser i den ene og den anden forbindelse. Jeg vil pege på to konkrete områder. Man nævner ordet »alsidighed« og siger, at det er ensidighed, der kendetegner Danmarks Radio, og det synes jeg er en enøjet betragtning. Der står,

[Mølgaard]

at noget af det gale er, at man favoriserer minoriteter. Jeg mener, det er en af de gode ting i Danmarks Radio, som i øvrigt i fædrelandet Danmark, at der udfoldes bestræbelser på, at der bliver plads for os alle. I et frit samfund må der også foregå en fri meningsbrydning, og det hører med til alsidigheden, at der også er plads for minoriteter.

Det ændrer ikke på dette forhold, at man fra centrum-demokraternes side kommer igen og igen med de samme påstande eller hæver stemmelejet, endsige stemmekraften – argumentationen er svag. Men dermed være hverken sagt, at der ikke er sket fejl, eller at den hellige grav, endsige Danmarks Radio, er vel forvaret.

Vi lover interesse for udvalgsbehandlingen af dette forslag, men det positive i vor indstilling over for det kan desværre være på et begrænset område.

Til slut: monopolbekæmpelse har været stærkt inde i billedet i denne debat. Jeg forventer efter dette tilslutning fra bl. a. det konservative folkepartis side til retsforbundets planer om styrkelse af monopolbekæmpelsen her i samfundet via en styrkelse af monopoltilsynet, for monopoler har vi rigtigt nok i dette land, og det er i et stort omfang, og det er til skade. Jeg forventer altså borgerlig tilslutning til sin tid, ellers har jeg da misforstået noget, eller også er der tale om falsk reklame, når de pågældende udnævner sig selv til monopolmodstandere.

Erhard Jakobsen (CD):

Som der fra flere sider er sagt, er det jo ikke første gang, vi har denne debat, men jeg tør tillade mig at sige, at det er den bedste, vi har haft. For første gang er nogen begyndt at komme ind på problemerne dér, hvor det gør ondt, og dér, hvor det er vanskeligt at tage stilling. De andre gange har man diskuteret kassette- og kabel-TV, og jeg ved ikke hvad. Man forsøgte også i dag – og man kan da være glad for, at det ikke var en anden formand, der sad i sædet – at diskutere et helt andet lovforslag, nemlig et, der kommer til behandling snart, og som jeg har den største sympati for, og som jeg vil stemme for, men jeg må altså så også indledningsvis sige noget om det.

For det første: der er ikke flertal i folketinget for at bryde Danmarks Radios mono-

pol, derfor bliver man nødt til at regne med, at det fortsætter, og derfor bliver man nødt til at tage den problemstilling op, vi har rejst her: monopoliet vedvarer.

Punkt 2: reklame. Jeg noterede med stor interesse, at hr. Bertel Haarder har forpligtet venstre til at gå ind for, at man anvender reklame. Det er venstre ikke gået ind for før, så det er en ny situation, og den er jeg meget glad for at konstatere; venstre har nemlig lagt sig hindrende i vejen før i tiden. Men centrum-demokraterne er helt med på det, men har overladt til et os nærstående parti, som har det som kæphest, ligesom vi har alsidigheden som kæphest, at føre det frem, og vi vil støtte det.

Men så blot én indvending mod det. Når vi afskaffer ét monopol, har vi ikke dermed afskaffet monopol. Vi får to eller højst tre monopoler i stedet for, og med to eller tre monopoler har man nøjagtig de samme problemer, som man har med ét; det tillader jeg mig at vide som nationaløkonom. Der er ingen forskel på at have ét monopol og have to eller tre. Problemerne er de samme med hensyn til at styre det og med hensyn til kontrollen.

Fru Grethe Fenger Møller har fuldstændig ret i, at man uden tvivl kan få højere kvalitet ved konkurrence, og at det er det, man siger i England, men fru Grethe Fenger Møller skulle tale med sine engelske partifæller om, hvilke erfaringer man har med hensyn til alsidighed dér, for jeg har fået talrige opfordringer fra engelske konservative om at være med til at hjælpe dem med at opbygge en modstand imod misbruget af BBC og det politiske misbrug, på akkurat samme måde som jeg har fået det fra politikere i Tyskland, hvor man har nøjagtig de samme problemer, selv om man også dér har konkurrence.

Altså kvaliteten hæves med konkurrence, derom er der ingen tvivl, men alsidighedsproblemet løses ikke. Man står nemlig eventuelt over for den mulighed, at to eller tre usaglige, overdrevne, ubesigelige påstande slynges ud fra hver sin radiostation, uden at det er de samme lyttere, der hører dem og derfor kan sammenligne dem. I monopoliet – og det er dér, vi vil have alsidigheden ind – skal den, der siger det ene, møde den, der siger det andet, og så er det ikke Danmarks Radios medarbejdere, der skal bestemme,

[Erhard Jakobsen]

hvem der har ret, eller skal søge at vejlede lyttere og seere.

Her vil jeg gerne appellere til ministeren. Der er flere gange i dag talt for, at ytringsfrihed omfatter Danmarks Radios medarbejdere. Må jeg få ministerens klare tilsagn om, at ingen medarbejder i Danmarks Radio har anden ytringsfrihed end den, publiceringsreglerne giver ham. Der kan ikke være en ytringsfrihed ud over det. Hvorfor har radiatorådet lavet publiceringsregler? Det må vel være for at sige, at medarbejderen ikke står der for at tilkendegive sin mening. Han skal holde sig inden for de regler, der er givet, og én af reglerne siger, at medarbejderne ikke må bruge udsendelserne til at progandere for eller arbejde for egne synspunkter og interesser osv. Jeg går ud fra, at der ikke er nogen i dette ting, der vil bestride – og i hvert fald da slet ikke ministeren – at sådan er det, og det er for at tydeliggøre det, vi ønsker anført, at det ikke er medarbejdernes ytringsfrihed, der tænkes på. Grundlovens paragraf går ikke på, at folk, der er ansat i en statsinstitution, har ytringsfrihed. Det er der vistnok nogle stykker der ved at de ikke har, både præster og politibetjente, for ikke at tale om officerer, som jo knap nok må lukke munden op. De har ikke ytringsfrihed. Det har Danmarks Radios medarbejdere heller ikke, men borgerne har ytringsfrihed, og det er borgeres ytringsfrihed, man skal tage videst muligt hensyn til.

Op nu kommer mit næste spørgsmål til ministeren: mener ministeren, at det er Danmarks Radios opgave på nogen måde at give minoriteter speciel adgang til Danmarks Radio?

I den forbindelse vil jeg gerne sige, at det er da meget nemt for medlemmer af dette ting at stå og sige, at Aktive Lyttere og Seeres og mine klager er blevet underkendt i radiatorådet. Hvad ved man om det? Det er jo hemmeligt. Det foregår i dyb hemmelighed. Den eneste, der har lov til at fortælle om det, er radiatorådsformanden, og han kan fortælle om det på sin manér; vi andre kan ikke protestere, for vi må ikke sige, hvad den eller den har sagt. Jeg kunne f. eks. fortælle en sjov historie om en næse, jeg fik for nylig – med 11 stemmer mod 5. Hvor pokker var resten af medlemmerne henne? Hvorfor deltog de ikke i den afstemning? Hvordan havde de medlemmer, der ikke var til stede, ud-

talt sig om den næse, inden de gik fra mødet? Ja, det må jeg ikke oplyse. Det er hemmeligt.

Dér, hvor kritikken af Danmarks Radio foregår, er dørene lukket. Det kommer aldrig ud. Det må ikke komme ud. Det er derfor, jeg meget gerne ønsker en diskussion i folketinget nu og da, og jeg må minde hr. Bertel Haarder om, at hans partifælle fru Nathalie Lind i sin tid som minister havde en ganske anden opfattelse end hr. Bertel Haarder, nemlig den, at det var særdeles gavnligt én gang om året at have en debat her i folketinget om alle de ting, som vi alle sammen mente om Danmarks Radio. Jeg mener stadig væk, det ville være en god idé, og det er derfor, vi vil benytte dette forslag hvert år til at fremkalde en sådan debat.

Nu har man i dag brugt meget tid på at diskutere noget andet, men jeg kan alligevel sige, at der er én, der i hvert fald har forstået forslaget og mig helt til bunds, og det er fru Ingerlise Koefoed. Jeg kan ikke sige det bedre. Den måde, fru Ingerlise Koefoed fremstillede intentioner osv. på, var ganske udmærket. Derimod demonstrerede fru Janne Houman at have forstået lige nøjagtigt det modsatte af det, som vi siger, og det, som vi står for. Og det er for mig ikke udsædvanligt, for når vore klager i radiatorådet underkendes, er det jo ikke udtryk for en kvalitetsbedømmelse, så er det udtryk for en politisk bedømmelse, og i den deltager det radikale venstre. Så meget har jeg lov at oplyse. Når klager i radiatorådet underkendes, foretages underkendelsen af medlemmer repræsenterende socialdemokratiet, de radikale, retsforbundet, kommunisterne, SF og VS, nu og da støttet af venstre, og så de to medarbejderrepræsentanter, der ikke blot har taleret, men også stemmeret, har lejlighed til at være med til at stemme om deres eget arbejde. Dette er majoriteten, der underkender, hvad repræsentanter for andre partier mener. Hvornår har man udnævnt politikere til at være kvalitetsbedømmere? Hvad er det, man gør? Man træffer en politisk beslutning om, at modpartens synspunkter ikke har kvalitet, og derfor undrer det mig ikke, at en repræsentant for det radikale venstre her i tinget fuldstændig misforstår det og lægger det frem i den ånd, hvori disse klager normalt bliver optaget, uden at gå ind i de ting, som står i kritikken. Jeg vil meget gerne først og fremmest have

[Erhard Jakobsen]

ministerens udtalelser, men dernæst også andre medlemmers udtalelser. Mener man ikke, at det er sådan i Danmark Radio, at det ikke tilkommer nogen medarbejder at bruge en udsendelse til at agitere for et bestemt synspunkt, atomkraft, eller hvad det er? Mener man, at alsidigheden er tilfredsstillende, hvis, som jeg har nævnt det forskellige steder, man f.eks. den 28. januar 1978 retter et vældig beskidt angreb mod det danske forsvar, men den 27. januar 1979 har en udsendelse om hjemmeværnet, der ikke er alt for negativ? Er alsidighedskravet så opfyldt? Det er det, jeg spørger om. Jeg mener ikke, det skal være i hver udsendelse, men jeg siger f.eks., at hvis der er 14 udsendelser om atomkraft, skal det ikke nøjagtig være 7 for og 7 imod, men der må ikke være 10 imod og 4 for. Det er det billede, der meget tit tegner sig, og det er dér, jeg vil have skarpere bestemmelser.

Så ønsker jeg dem i loven, og det er der og vil der blive argumenteret for i udvalget, at det kan ikke være sådan, at det radioråd, der skal sidde og bedømme, om folketingets regler for Danmarks Radio bliver fulgt, også selv skal bestemme, hvordan reglerne skal være. Det må da være det ting, der giver radioloven, der bestemmer, ikke i enkeltheder, som ministeren nævnte, det er der jo slet ikke tale om, der er tale om principielle hovedsynspunkter. Jeg spørger: mener ministeren ikke, og mener repræsentanter for andre partier ikke, at det folketing, der beskæftiger sig med så vigtig en ting som radioloven, der er et monopol, også må angive hovedretningslinjerne for, hvad man skal forstå ved den alsidighed, som man omtaler som et af hovedsynspunkterne i loven. Disse ting håber jeg vi endnu i dag får tid til at diskutere, og at udvalget derefter får tid til at tage sig af det.

Bertel Haarder (V):

Hr. Erhard Jakobsen har for så vidt ret i, at der er sket en vis bevægelse i venstres syn på reklamer i TV, idet vi er gledet væk fra den absolutte modstand mod enhver form for reklame. Men det, jeg talte om, var en begrænset adgang til reklame inden for helt bestemte tidspunkter. Det må aldrig blive i amerikansk stil, hvor udsendelser afbrydes af reklamer, altså den slibrige reklameradiofoni, man kender fra USA; den skal vi aldrig have

inden for de danske grænser. Det vil jeg gerne understrege.

Og så er der fru Nathalie Linds idé om, at man en gang om året skal have en radiodebat her. Det har vi jo, takket være at vi er så flittige til at stille spørgsmål, og det har jeg ikke spor imod. Men det, jeg var betænkelig ved, var, at hvis man ikke kunne få sin vilje i radiorådet, eller hvis man, i tilfælde af at ministeren var klageinstans og man var gal på ministeren over, at han ikke havde rettet sig efter en klage, kunne se den ene sag efter den anden på folketingets dagsorden om, hvorfor ministeren ikke vil irttesætte osv., med mulighed for dagsordener og deslige. Det vil vi meget gerne være fri for, og det var grunden til min betænkelighed.

Lad mig så i øvrigt oplyse over for hr. Poulsgaard og andre, at citatet, som han startede med, lyder: »foraget af de store, men elsket af de små«. Det er Bjørnson, og det glæder mig, at hr. Poulsgaard ligesom jeg suger næring bl.a. af Højskolesangbogen.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg føler trang til at sige, at jeg opfatter hr. Erhard Jakobsens ord om, at jeg har forstået CDs intentioner rigtigt, som en noget tvivlsom ros, men jeg er da glad for, at jeg har ret i, at dette forslag vender op og ned på begreber som ytringsfrihed og alsidighed, at det vil gøre medarbejderne til robotter, og at det vil få befolkningen til at læne sig tilbage i lænestolene foran TV-apparatet ganske passivt. Jeg lover, at jeg vil gøre, hvad jeg kan for at modarbejde alle tendenser af denne art.

Janne Normann (RV):

Hr. Erhard Jakobsen talte om misforståelser og forvekslinger og om, at det radikale venstre gjorde sig skyldig i misforståelser med hensyn til forslaget og også i radiorådet. Jeg er desværre bange for, at der ikke er nogen misforståelser med hensyn til tendensen bag dette lovforslag. Der var en enkelt misforståelse, idet der er en medarbejder i radiohuset, som hedder Janne Houman, men skidt nu med det, det er en bagatel.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der er en forveksling, som er en meget alvorlig misforståelse også hos mange centrum-demokrater, tror jeg, når de anklager Dan-

[Janne Normann]

marks Radio for ensidighed. Det er rigtigt, at ytringsfriheden ikke skal benyttes af Danmarks Radios medarbejdere. De må ikke benytte medierne til at fremsætte egne synspunkter. Men det er en journalistisk forpligtelse, når man interviewer et menneske – især selvfølgelig i politik, men i det hele taget når man laver et interview – at stille de kritiske spørgsmål, som den lyttende befolkning ville have stillet, hvis de havde haft personen her. Det er en forpligtelse, som meget ofte bliver forvekslet med fremsættelse af egne synspunkter, men det er en forveksling, jeg meget kraftigt må advare imod.

Birte Weiss (S):

Hr. Erhard Jakobsen spurgte: hvor i alverden ved man egentlig fra – og her henviste man til mit indlæg før – at størsteparten af de klager, som hr. Erhard Jakobsen og hans lytterorganisation er kommet med over for Danmarks Radio, er blevet tilbagevist? Det var ikke hemmeligheder fra radiorådet, jeg afslørede ved den lejlighed. Jeg henviste såmænd til bemærkningerne i hr. Erhard Jakobsens eget lovforslag, hvor der i sp. 2 står:

»De fremførte klager er oftest afvist af radiorådet med et betydeligt flertal.«

Men når det bliver trukket frem her af hr. Erhard Jakobsen, er det egentlig en ganske god illustration af den arbejdsmetode, hr. Erhard Jakobsen har valgt. For hvordan er det egentlig, man har forsøgt at skabe denne næsten hetzagtige stemning imod Danmarks Radios medarbejdere? Jo, det foregår på den måde, at når hr. Erhard Jakobsen har hørt en radio- eller TV-udsendelse, hvor der luftes nogle synspunkter, som ikke passer ind i hr. Erhard Jakobsens politiske kram, lyder det omgående: jeg klager til radiorådet. Derefter bliver der ofte i et åbent møde, hvor klager ikke behandles, i radiorådet sagt: jeg klager omgående til radiorådet. Og når vi så kommer til den konkrete behandling af sagen, viser det sig, at klagen ikke har noget kød på sig, men ved at benytte præcis den fremgangsmåde forsøger man at skabe et indtryk af, at der er noget om snakken. Men tilbage står den kendsgerning – og det erkender man også her i lovforslaget – at i langt, langt størsteparten af klagerne har der ikke været noget kød på sagen, og Danmarks Radio er selvfølgelig selv interesseret i at beklage, når

der sker fejl, og som fru Janne Normann meget rigtigt sagde, er der i langt, langt de fleste tilfælde ikke kød på sagen.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Hr. Erhard Jakobsen stillede mig et par ganske konkrete spørgsmål. Det ene drejede sig om, hvad ytringsfriheden for medarbejdere i Danmarks Radio gik ud på. Jeg må sige, at den udlægning, som hr. Erhard Jakobsen selv gav, kan jeg erklære mig enig i.

Dernæst vil jeg sige, at i publiceringsreglernes § 7, stk. 1, er det gjort ganske klart, hvad der ligger i alsidighedsbegrebet, og det er vedtaget af tinget. Derefter er det radiorådet, som er det bestemmende organ. Jeg er helt enig med hr. Bertel Haarder i, at vi ikke skal have en radiodebat hver uge her, og at hver enkelt sag i radiorådet skal afgøres med den sammensætning, der er. Ellers skal loven laves om, og så må vi fastholde loven, som den er i øjeblikket.

Men det, der er det afgørende, er, at alle synspunkter i rimelig balance skal kunne komme til orde, også minoriteternes, og det gælder, hvad enten det er folkelige bevægelser, kulturelle bevægelser eller politiske bevægelser. Det er dog også en sikkerhed for centrum-demokraterne.

Poulsgaard (FP):

Jeg vil først gerne takke hr. Bertel Haarder for hjælpen; så har vi fået det sat på plads, og det var dejligt.

Hetzagtig stemning, siger fru Birte Weiss. Ja men det er da mærkeligt, at det altid er hetzagtig stemning, når det ikke lige passer ind i de frelstes forestilling. Det er egentlig mærkeligt, at hr. Erhard Jakobsen altid kommer i mindretal i radiorådet, hvis det skulle være et spejl af befolkningen, når de undersøgelser, der er, viser, at de stort set giver hr. Erhard Jakobsen ret. På alle møder ud over landet hører man det samme. Lad os tage sådan noget som »Matador« f. eks., en stor folkelig succes, den er ikke lavet i Danmarks Radio. Lad os så tage »Skorpionen« f. eks., der er det værste møg; den får vi ikke lov til at diskutere herinde, selv om man har brugt millioner af kroner på den. Men så er det bare en hetzagtig stemning, hvis man ytrer sig om det.

[Poulsgaard]

Og fru Ingerlise Koefoed vil ikke have, at folk læner sig tilbage. Ja men hvorfor må folk ikke læne sig tilbage? Hvad forkert er der i, at de læner sig tilbage efter en trættende og lang arbejdsdag og vil underholdes i stedet for at blive fodret med de foderrigtige meninger? Hvis Danmarks Radios medarbejdere var en afspejling af befolkningen, var der jo overhovedet ikke brug for dette lovforslag, for så ville det hele falde i tråd, men det er bare desværre sådan, at når man er ansat i Danmarks Radio, skal man have de rigtige meninger, man skal gå med de rigtige plakater, og gør man ikke det, kan man bare ikke være på den arbejdsplads. Derfor er det desværre nødvendigt at have sådanne debatter, som vi har i dag.

Jeg sagde i mit første indlæg, at vi ikke var helt enige med centrum-demokraterne i, at vi skulle have disse folkevalgte, som er nævnt i, jeg tror, det er §§ 5 og 6, for vi mener, at så længe vi har de politisk valgte, afspejler de radiorådets sammensætning. Det er jo de samme mennesker; de stemmer på de politiske partier, og derfor er det, vi mener, det er en overflødig gevækst. Men som sagt er vi parate til at se på det, for man kan da 120 pct. tilslutte sig hr. Erhard Jakobsens synspunkter, og når han bliver stemt ned, er det ikke fra os her, det er simpelt hen en politisk holdning. Det, der er så fortvivlet, fru Birte Weiss, er, at socialdemokraterne ikke snart kan komme til fornuft. Der blev sagt her fra en, jeg kan ikke huske, hvem det var, at der var mange fornuftige socialdemokrater. Ja, de findes, det ved vi, men de findes bare ikke i de organer, hvor afgørelserne skal træffes. Der savner vi dem næsten altid, og det er det sørgelige i denne diskussion.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg er selvfølgelig tilfreds med ministerens bekræftelse, og jeg skal vide at fremhæve den på rette tid og sted, hvor der er brug for det. Jeg må gentage, som jeg sagde det før, fru Janne Normann har komplet misforstået, fordi hun taler om en slags klager, som hverken jeg eller nogen af dem, jeg har med at gøre, nogen sinde har fremsat. Der er aldrig nogen sinde fra vort hold klaget over den måde, man interviewer på. Vore klager går på noget ganske andet, men det kan fru Janne Normann ikke vide, for hun aner ikke,

hvad hun taler om. Jeg skal imidlertid sørge for, at nogle af klagerne bliver tilstillet udvalget, så man har lejlighed til at se, hvad det går ud på, for det kunne måske være praktisk for et folketingsmedlem, der kan udtale sig så skræmmende, at vide, hvad det egentlig drejede sig om, så hun ikke talte med stor overbevisning om det modsatte af det, som der overhovedet har været tale om.

I den forbindelse kan jeg sige til ministeren – det vil han sikkert også vide fra den almindelige debat og fra rapporter – at jeg har aldrig nogen sinde klaget over centrumdemokraternes behandling i Danmarks Radio. Jeg mener heller ikke, jeg har grund til det. Det har aldrig for mig drejet sig om det politiske. Det har drejet sig om, at der er ganske små befolkningsgrupper, der bliver favoriseret, og der er nogle – jeg tror, jeg har nævnt det syv gange i radiorådet – f. eks. Nørrebros Beboeraktion, der i løbet af to måneder får mere omtale, end socialdemokratiet får på et helt år. Det er det, jeg kalder et misforhold. Det er en forkert vejning af, hvad der spiller en rolle her i landet. Det er sådanne ting, jeg har ført frem, men det vil fremgå af det klagemateriale, som jeg skal sørge for at udvalget får til rådighed i sit fortsatte arbejde.

Og fru Birte Weiss talte forkert. Fru Birte Weiss henviste først til, hvad der ganske rigtig står her, at klagen blev afvist, men det var ikke fru Birte Weiss' argumentation. Fru Birte Weiss' argumentation var, som hun sagde senere, »de bliver underkendt, fordi der ikke var kød på dem«. Ja men da er det, jeg siger: hvem gør det? Ja, det gør man med 16 stemmer mod 8. Folk af én politisk holdning underkender, hvad folk af en anden politisk holdning siger, med 16 stemmer mod 8.

Det minder mig om den gamle historie fra et aktieselskab, hvor man havde en direktør, der ikke var alt for afholdt – uden sammenligning selvfølgelig – og da han lå på hospitalet, diskuterede man, om man skulle sende en buket blomster. Det gjorde man så til sidst, og da stod der: bestyrelsen har med 7 stemmer mod 6 vedtaget at ønske direktøren god bedring. Det er noget i den retning, der foregår på radiorådets møder. Det har intet med afvejning af klagernes kvalitet at gøre. Det er alene en politisk afvejning, og det er nogle fra ét politisk hold, der stemmer nogle fra et andet politisk hold ned, og det har de

[Erhard Jakobsen]

lov til, men jeg siger bare, at dermed kan man ikke i folketinget sige: Vi er tilfredse, for vi ved, at et flertal i radiatorrådet siger: det er alt sammen i orden, og så er det altså i orden. Det, jeg siger, er, at det er det altså ikke, og det er derfor, jeg siger, at udvalget sandelig skal få lov til at se på nogle af klagerne og se, hvordan disse klager er blevet behandlet.

Her skal jeg slutte. Hvad mener man om følgende svar? Da jeg i en eller anden forbindelse skriver i en klage, »og så kører man igen frem med Karl Marx og Bert Brecht«, så svares der tilbage: »Afdelingen må formode, at klageren gør sig skyldig i en fejlhøring, idet han har misforstået Karl Marx, idet det var en person, der hed Max, der optrådte i stykket.« Sådan noget vover man at byde et medlem af et råd, og det er underskrevet ikke bare af en medarbejder, det er underskrevet af generaldirektøren for Danmarks Radio. Sådan må man finde sig i, at ens klager bliver behandlet. Det giver en lille fornemmelse af, at klagerne måske står stærkt, men at de, der svarer, står meget svagt, men de har et politisk flertal, der kan stemme for, at de har ret, uanset hvor svag deres argumentation er. Det er det problem, jeg har prøvet at rejse, og det er det, udvalget skal høre nærmere om.

(Kort bemærkning).

Janne Normann (RV):

Hr. Erhard Jakobsen og jeg bliver nok aldrig enige om, hvem der har den største evne til at misforstå, hvad fairness i journalistik er. Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det, jeg hele tiden har anket over i dette lovforslag, og det, jeg har peget på med evnen til at begå forvekslinger, er den mistænksomhed, der ligger bag forslag over for en gennemgående loyalt og fair arbejdende stand, en mistænksomhed, som jeg ikke mener vi kan bruge som grundlag for lovgivning.

Steffensen (KrF):

På foranledning af hr. Erhard Jakobsens spørgsmål om reklamer i Danmarks Radio vil jeg gerne sige, at kristeligt folkeparti mener ikke, at reklame er ønskværdig i Danmarks Radio, men skulle det nu forholde sig sådan, at et flertal ønsker, at man skal gå

den vej, vil jeg sige, at det efter vores opfattelse vil være nødvendigt, at man i hvert fald klart afgrænsede en prøveordning en tid, så man kunne se, i hvilken retning det eventuelt måtte gå, men det er ikke vores opfattelse, at det vil være en ønskværdig vej at gå.

Det andet gik på spørgsmålet om styringen af rådet, og her mener kristeligt folkeparti, at medarbejderne må være repræsenteret i rådet, men uden stemmeret, og vi er enige i intentionen om, at de ikke skal bestemme over deres eget arbejde.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg har intet at tilføje til fru Janne Normann. Derimod vil jeg til kristeligt folkepartis repræsentant sige, at kristeligt folkepartis repræsentant ikke kan vide, at medarbejderne i forvejen er rigeligt repræsenteret. Der er folk fra hver eneste afdeling til stede på hvert eneste møde, og de har taleret, fordi det er et lukket møde, hvor det er dem, man diskuterer med bl. a. Men jeg ville heller ikke have noget imod, at medarbejderne havde nogen til stede. Det, jeg taler imod, er, at medarbejdere er med til at træffe afgørelser om de sager, hvori de selv står som part. Det er det, jeg finder urimeligt, og det er det, lovforslaget sigter imod at ændre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af gårs dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

[Anden næstformand]

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 54).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg tillader mig herved for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

(Lovforslag nr. L 54).

Forslaget går ud på at genindføre hjemmen til at straffe for ulovlige moderniseringer. Adgangen hertil blev ophævet ved lovrevisio- nen i foråret, men ophævelsen har vist sig at have uheldige konsekvenser.

Endvidere foreslås det, at der gives husle- jenævnene mulighed for at fastsætte frister for gennemførelse af forbedringsarbejder. Overholdes fristen ikke, kan lejerne – eventu- elt med bistand fra Grundejernes Investe- ringsfond – udføre arbejdet på udlejerens

regning.

Idet jeg henviser til lovforslaget og dets bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lov- forslaget til folketingets velvillige og hurtige behandling.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 4. december 1979 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henviser til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henviser til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.53
